

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik““

[COM(2017) 713 final]

(2018/C 283/10)

Raportöör: **Jarmila DÚBRAVSKÁ**

Kaasaportöör: **John BRYAN**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Komisjon, 18.1.2018
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 304
Juhatuse otsus	5.12.2017
Vastutav sektsioon	põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	3.5.2018
Vastuvõtmine täiskogus	23.5.2018
Täiskogu istungjärk nr	535
Hääletuse tulemus	195/7/18
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tunneb heameelt komisjoni teatise üle toidutootmise ja põllumajanduse tuleviku kohta ja on seisukohal, et tugev ja hästi rahastatud ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) on jätkusuutliku ja elujõulise ELi põllumajanduse tuleviku jaoks määrava tähtsusega.

1.2. Tulevane ÜPP peab täitma nii Rooma lepingus sätestatud algseid eesmärke kui ka uusi keskkonna, kliimamuutuste ja elurikkusega seotud eesmärke, tagades samal ajal Euroopa põllumajandusmudeli jätkuva konkurentsivõime ja elujõulisuse, et vastata Euroopa kodanike vajadustele. Uue ÜPP raames tuleb vastu võtta ja täita ka ÜRO kestliku arengu eesmärgid ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 21. konverentsil võetud eesmärgid.

1.3. Komitee tunneb heameelt reformide suuna ning subsidiaarsust ja uut rakendusmudelit puudutavate uute ettepanekute üle ning rõhutab vajadust tagada, et neid viidaks ellu ühist poliitikat ja ühtset turgu kaitsval viisil ning et need oleksid kooskõlas süsteemi lihtsustamise nimel võetud kohustustega. Siiski leiab komitee, et teatis pidanuks olema täpsem. Komitee lootis, et komisjon võtab tulevaste seadusandlike ettepanekute juures arvesse käesolevas arvamuses esitatud kodanikuühiskonna seisukohti. Komitee arvamuse ja komisjoni seadusandlike ettepanekute tähtjad olid liiga ligistikku.

1.4. Komitee toetab ÜPP kahe samba mudelit, kus esimese samba alla kuuluvad otsetoetused, mis tuleb ümber suunata ja mis peavad tagama põllumajandustootjatele õiglase sissetuleku ja olema stiimuliks avalike hüvede pakkumisel, samuti turu toetamisel, ja teine samm toetab maapiirkondi ja rahvastikukao vastu võitlemist kooskõlas Corki deklaratsiooni versiooniga 2.0. Komitee on vastu esimese samba kaasrahastamisele, kuid kutsub kõiki liikmesriike üles teise samba kaasrahastamisele mõistlikus ulatuses. Komitee selge seisukoht on, et otsetoetusi tuleks maksta ainult aktiivsetele põllumajandustootjatele, tuginedes objektiivsetele kriteeriumitele seoses põllumajandusliku tegevuse ja avalike hüvede pakkumisega.

1.5. Komitee toetab tugevat ja hästi rahastatud ÜPPd ja ELi eelarve suurendamist 1,3%-ni kogurahvatulust, võttes arvesse ELi majanduskasvu. Tagada tuleb ÜPP piisav rahastamine, et leevendada põllumajandusettevõttest saadavat vähest tulu, inflatsiooni ja Brexiti mõjusid, ning hüvitada keskkonna- ja kliimamuutustega seotud täiendavate nõuete täitmine ning käsitleda vajadust ühtlustada otsetoetused liikmesriikide vahel, võttes arvesse erinevusi tingimustes.

1.6. Komitee on seisukohal, et ÜPP peab toetama väikeseid ja suuremahulisi, noori ja vanu, uusi ja end juba kehtestanud tootjaid, füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevaid põllumajandustootjaid ja nende töötajaid ning nii naisi kui ka mehi nii, et elu maapiirkondades oleks jätkusuutlik aktiivsetele põllumajandustootjatele, kes tegelevad põllumajandusliku tootmise, avalike hüvede pakkumise, keskkonna eest hoolitsemise ja tööhõivesse panustamisega.

1.7. Tervitades küll uusi ettepanekuid subsidiaarsuse ja liikmesriikidele suurema vastutuse andmise kohta, on komitee siiski selge, et tuleb säilitada tugev ÜPP, et taasriigistamine ei seaks ohtu ühtset turgu. Subsidiaarsuse põhimõtet tuleb kohaldada üksnes liikmesriikide ÜPP eesmärkide rakendamise kavadele, andes liikmesriikidele paindlikkuse valida esimese ja teise samba raames toetusvõimalused, mis sobivad kõige paremini iga konkreetse riigi põllumajandustootmise valdkondade, struktuuri ja tingimustega, võttes arvesse nende looduslikke tingimusi ja keskkonda.

1.8. Uut kavandatud rakendusmodelit keskkonna ja kliimamuutustega seotud eesmärkide saavutamiseks tuleb kohaldada peamiselt liikmesriikide tasandil. Vastavalt seatud lihtsustamiskohustusele peab mudel olema lihtne ja põllumajandustootjate jaoks kergesti mõistetav, tekitamata lisakulusid. Riiklikud strateegiakavad tuleb põllumajandusettevõtjate tasandil muuta lihtsateks plaanideks kergesti arusaadavate ja lihtsalt mõõdetavate näitajatega.

1.9. Lihtsustamine on olnud ÜPP-st rääkides põhielement juba pikka aega, ning see kohustus tuleb käimasoleva reformi raames lõpuks täita. Komitee on arvamisel, et käesolev reform on reaalne võimalus süsteemi lihtsustamiseks, ning on esitanud hulga väga konkreetseid rakendusettepanekuid. Nõuetele vastavust tuleks tehnoloogilisi edusamme kasutades tugevdada, põllumajandusettevõtete inspekteerimise vormi ja määra võiks uurida ja optimeerida ning lubatud kõrvalkaldeid tuleks näilise täpsuse vältimise huvides suurendada; põllumajandustootjatel peaks olema võimalus mittevastavusi parandada puuduste kõrvaldamise menetluse teel enne sanktsioone ja maksetes ei tohiks esineda viivitusi. Seejuures tuleks kohaldada aastasuse põhimõtet, et kaoks vajadus tagasiulatuvate kontrollide ja sanktsioonide järele.

1.10. Komitee avaldab kindlat toetust noortele põllumajandustootjatele suunatud meetmete täiustamisele ja on esitanud ettepaneku kuue konkreetse meetme kohta, mille hulka kuulub noorte põllumajandustootjate selge määratlemine, et käsitleda põlvkondade vahetuse olulist küsimust põllumajanduses.

1.11. Positiivsest keskkonnavalasest vaatepunktist ja selleks, et suurendada rohumaade kogupindala ELis, soovitab komitee rakendada suuremaid otsetoetusi aktiivsetele põllumajandustootjatele püsirohumaade eest.

1.12. ÜPP kaudu tuleb pärast 2020. aastat tugevdada põllumajandustootjate positsiooni tarneahelas, nii et nad saaksid õiglast sissetulekut ega oleks tarneahela nõrgim lüli⁽¹⁾. ÜPP peab kaitsma ühtse turu toimimist, seades kohustuseks põllumajandustoodete päritolu märgistamise, mis ei takista kaupade vaba liikumist ELis.

1.13. Komitee on seisukohal, et ÜPP peab täiendama terviklikku toidupoliitikat⁽²⁾.

1.14. Euroopa Liit vajab toidu säästvat tarbimist, mis kooskõlas ringmajanduse ja keskkonnahoidliku põllumajanduse põhimõtetega vastab vähese CO₂-heite nõudele⁽³⁾ ja kõrgetele keskkonna- ja kliimamuutuste standarditele.

1.15. Põllumajandus ei tähenda vaid toiduainete tootmist, vaid ka põllumajandusmaa majandamist, veevarude kasutamist ja keskkonnakaitset. Komitee kutsub seepärast komisjoni üles kaitsma ELi tasandil maad hõivamise ja pöördumatult teistel eesmärkidel kasutussevõtmise eest, samuti pinnase degradeerumise, kõrbestumise, maade hülgamise, reostamise ja erosiooni eest⁽⁴⁾. Tuleb tunnustada ka põllumajanduse ja metsanduse vahelist tihedat seost.

⁽¹⁾ EMSK arvamus „Pärast 2020. aastat ühist põllumajanduspoliitikat mõjutavad põhitegurid“ (ELT C 75, 10.3.2017, lk 21).

⁽²⁾ EMSK arvamus „Kodanikuühiskonna panus tervikliku ELi toidupoliitika väljatöötamisse“ (ELT C 129, 11.4.2018, lk 18).

⁽³⁾ EMSK arvamus „Kliimaõiglus“ (ELT C 81, 2.3.2018, lk 22).

⁽⁴⁾ EMSK arvamus „Maa kasutamine toiduainete jätkusuutlikuks tootmiseks ning ökosüsteemi teenusteks“ (ELT C 81, 2.3.2018, lk 72).

1.16. Komitee on seisukohal, et ÜPP ning ELi järgitava rahvusvahelise kaubanduspoliitika vahel peaks olema palju sidusam strateegia. Tunnistades, et kaubanduspoliitika on ÜPP edu jaoks hädavajalik, leiab komitee, et kõik uued kaubanduskokkulepped peavad tagama Euroopa standardite täieliku täitmise kriitilistes toiduohutuse, keskkonnamõjude, looma- ja taimetervise ja heaolu ning töötingimuste küsimustes.

2. Põllumajanduse tähtsus ning toidutootmise ja põllumajanduse tulevik

2.1. Jätkusuutlik ja elujõuline põllumajandus on ainus majandussektor, mille abil on toiduaineid tootes võimalik täita inimeste esmaseid vajadusi, samuti luuakse maa majandamise ja hooldamise abil ka olulisi avalikke hüvesid, mis on seotud meie veevarude, mullastiku, õhu ja elurikkuse kaitsega.

2.2. Lisaks avalike hüvede pakkumisele luuakse põllumajanduse, metsamajanduse ja kalandusega, kus on tegevad 11 miljonit põllumajandustootjat, kogu Euroopas 22 miljonit töökohta otse põllumajandusettevõtetes kohapeal ja sellele lisaks 22 miljonit töökohta toidusektoris laiemalt sellistes toiduainete tootmisega seotud valdkondades nagu töötlemine, kaubandus ja transport ning samuti teadus, teadusuuringud ja haridus. Kui raamtingimusi vastavalt muuta, võiks põllumajandus anda maapiirkondades tõhusama panuse majandustoodangusse, majanduskasvu ning töökohtade loomisse.

2.3. Põllumajanduslikul tootmisel ja põllumajandusel on oluline osa Euroopa tuleviku teemalises arutelus ning sihtide saavutamisel, mis seati ÜRO kestliku arengu eesmärkidega ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 21. konverentsil. Teatist „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“ järgides võib Euroopa põllumajandus tuua ühiskonnale parandatud toidutarneahela kaudu märkimisväärset kasu, tagades ohutu ja taskukohase toidu ja tooraine kestlikul viisil, millega kaitstakse meie peamisi keskkonnaressursse, nagu mullastik, vesi, õhk ja elurikkus, ning tagatakse põllumajandustootjatele õiglase hindade kaudu õiglane sissetulek.

2.4. Komitee on seisukohal, et lisaks Rooma lepingus sätestatud peamiste eesmärkide täitmisele, mille hulka kuuluvad 1) põllumajanduse tootlikkuse suurendamine, 2) põllumajandustootjatele õiglase elatustaseme tagamine, 3) turgude stabiliseerimine, 4) varude kättesaadavus ja 5) tarbijatele mõistlike hindade tagamine, tuleb ÜPPga tulevikus saavutada veelgi enam, eelkõige seoses keskkonna, kliimamuutuste ja elurikkusega, samuti sotsiaalsetes küsimustes ja seoses tööhõivega maapiirkondades.

2.5. Komitee tunnistab, et Rooma lepingutes sätestatud ÜPP eesmärgid on arenenud aja jooksul ning et kõik eesmärgid ei ole täies ulatuses saavutatud. Üks eesmärk oli ja on jätkuvalt luua piisav sissetulek põllumajandusettevõtete tootlikkuse suurendamise kaudu. Ettevõtted on täna küll tootlikumad kui kunagi varem, ent sissetulekud ei ole sageli piisavad, mistõttu on turgudel saavutatavad ausad ja õiglased hinnad sageli asendunud otsetoetustega. Aktiivsed põllumajandustootjad vajavad lisaks müügituludele ühtseid otsetoetusi.

2.6. Komitee leiab, et ÜPP tulevased eesmärgid peavad tuginema järgmistele peamistele põhimõtetele:

- Euroopa põllumajandusmudeli kaitsmine koos selle multifunktsionaalsete rollide ja elujõuliste põllumajanduslike perettevõtete, VKEde, ühistute ja muude ajalooliste põllumajandustootmise süsteemidega ELis. ÜPP peaks võimaldama jätkusuutlikku põllumajandustootmist kõigis ELi piirkondades;
- tugevad otsetoetused jätkusuutliku sissetuleku tagamiseks põllumajandusettevõtetes;
- tugevad maaelu arengu meetmed;
- hästi toimiv ühtne turg;
- esmatootja tugevam positsioon väärtusahelas;
- loodusvarade, nagu mullastik, vesi, õhk ja elurikkus, kestlik kasutamine ja majandamine;
- keskkonnakaitse ja kliimamuutuste leevendamine;
- looduse kaitsmine ja maastike säilitamine;

- põlvkondade vahetamise toetamine ning noortele põllumajandustootjatele stiimulite pakkumine;
- tööhõive edendamine;
- töökohtade kaitsmine ja sotsiaalne kaasatus;
- majanduskasvu toetamine ja konkurentsivõime edendamine;
- kodanike juurdepääs laiale valikule kestlikult toodetud toiduainetele, sealhulgas piirkondlikud tooted, geograafiliste tähistega tooted ja mahetooted;
- ÜPP eesmärkidega kooskõlas oleva sidusa kaubanduspoliitika vastuvõtmine.
- kohustuslik päritolumärgis kui lisaväärtus tarbijate jaoks;
- tootmise parandamisele ja toidu kvaliteedile keskenduvate koolitusmeetmete prioriteediks seadmine;
- korduvrände voogude tootmise vajadusteks kasutamise võimaldamine seoses kolmandatest riikidest pärit hooajatajatega;
- maapiirkondade, põllumajandustegevuse ja toidu tarneahela digiteerimise hoogustamine.

2.7. Komitee on seisukohal, et komisjoni teatistes esitatud uued ettepanekud subsidiaarsuse ja uue rakendamismudeli kohta on positiivsed ning et õigel viisil rakendades võib neil olla märkimisväärne soodne mõju ÜPP-le põllumajandusettevõtjate tasandil nii lihtsustamise ja bürokraatia vähendamise seisukohast kui ka meetmete liikmesriikide erinevatele tingimustele parema kohandamise ja ÜPP raames keskkonnale ja kliimamuutustele suurema tähelepanu pööramise osas. Samuti leiab komitee, et selleks on ÜPP-s vajalikud mõned põhimõttelised muudatused, mis on osaliselt välja toodud komisjoni ettepanekutes. Õigesti rakendades võib neil olla positiivne mõju põllumajandusele ning ÜPP eesmärkide tegelikule saavutamisele.

2.8. ÜPP peab kajastama ÜRO kestliku arengu eesmärgi ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 21. konverentsil seatud põhieesmärgi. Nende hulka kuuluvad vaesuse kõrvaldamine, mis hõlmab põllumajandusettevõtjate sissetulekute suurendamist, nälja vastu võitlemine, hea tervis ja heaolu, hea haridus, puhas vesi ja kanalisatsioon, taskukohane ja puhas energia, inimväärne töö ja majanduskasv, ebavõrdsuse vähendamine, vastutustundlik tootmine ja tarbimine, kliimameetmed ning vee ja maapealse elu kaitsmine. Komitee leiab, et ÜPP peab austama neid põhieesmärgi ja see peaks peegelduma otsetoetuste tingimustes, eelkõige seoses maaküsimustega ning keskkonna- ja tööstandarditega.

2.9. Võttes arvesse ettepanekute menetlemise ajakava, soovib komitee kehtestada selge üleminekuajakava, lihtsalt seepärast, et tõenäoliselt ei ole võimalik vajalikke poliitilisi protsesse ja neile järgnevat halduslikku elluviimist enne 2022. aasta lõppu lõpule viia. Vaja on piisavalt aega probleemideta üleminekuks kehtivalt poliitikalt uuele. Põllumajandustootjad ja põllumajandussektor vajavad selgust, stabiilsust ja planeerimiskindlust; EL peab vältima viimase reformiga tekkinud probleeme.

3. Eelarve

3.1. Otsetoetused peavad ka edaspidi täitma oma osa sissetulekute kindlustamisel, kuna raamtingimused ei võimalda põllumajandustootjatel saada oma toodete müügist piisavat sissetulekut. Kuna samal ajal tuleb põllumajandustootjatele luua avalike hüvede turg, mis peab mitte ainult kompenseerima põllumajandustootjate lisakulu või võimaliku tulude vähenemise, vaid millel peab olema ka positiivne mõju sissetulekule – mida komitee kindlalt toetab –, peavad poliitikakujundajad hoolitsemise piisava rahastamise eest, et need lubadused ka realselt ellu viia. Komitee kritiseerib asjaolu, et teatistes ei ole esitatud analüüsi uue „õiglasema ja keskkonnanahoidlikuma“ ÜPP tegeliku rahastamisvajaduse kohta ⁽⁵⁾

⁽⁵⁾ Juba arvamuses ELT C 354, 28.12.2010, lk 35, märkis komitee, et Euroopa põllumajandusmudelit ei saa rakendada maailmaturu hindadega.

3.2. Komitee nõuab seepärast, et ÜPP-le loodaks tugev eelarve, pidades seda samas haavatavaks. Selleks et ÜPP saaks täita uusi eesmärgi seoses täiendavate keskkonnaalaste ja kliimamuutustega seotud nõudmistega põllumajandusettevõtjate tasandil, et käsitleda vajadust lähendada otsetoetusi liikmesriikide vahel, võttes arvesse erinevusi tingimustes, et oleks jätkuvalt võimalik reageerida madalate sissetulekute survele ning et kaotada sissetulekute mahajäämus ühiskonna muudest sektoritest ning tegelda inflatsiooniga, on tõenäoliselt vaja märkimisväärselt suurendada ÜPP eelarvet.

3.3. Alates 1980. aastatest on kulutused ÜPP-le vähenenud ligikaudu 70 %-lt 38 %-le Euroopa Liidu eelarvest. ÜPP eelarvet ei suurendatud, kui ELi liikmete arv järsult 18 riigi võrra suurenes ja ELi põllumajandusmaa pindala märkimisväärselt kasvas.

3.4. Komitee võtab teadmiseks Euroopa Parlamendi ettepanekud suurendada ELi eelarvet 1,0 %-lt kogurahvatulust vähemalt 1,3 %-le. Seejuures jääb ebaselgeks, milline osa täiendavalt eraldatud vahenditest läheks põllumajandusele ja kas see on piisav, et rahastada piisava mahuga ja adekvaatset ÜPP eelarvet ning täita kõik ambitsioonikad eesmärgid ja nõuded. Nii kodanikuühiskond kui ka Euroopa Parlament toetavad tugevat eelarvet ja sellega kaasnevat stabiilsust. ÜPP reformi ettepanekuid ei saa ellu viia ilma piisava ÜPP eelarveta.

3.5. Brexitist tingitud puudujäägid ELi eelarves ja eriti ÜPP eelarves tuleb kompenseerida liikmesriikide täiendavate sissetulekudega. Lisaks peavad ettepanekud uute ELi meetmete rahastamiseks hõlmama uusi rahalisi vahendeid.

4. Subsidiaarsus

4.1. Komitee tunneb heameelt ettepaneku üle suurendada ÜPPs subsidiaarsust, kuid rõhutab tugeva ühise põllumajanduspoliitika ja tugeva ELi ühtse turu säilitamise olulisust. Subsidiaarsusel ei tohi lasta ÜPPd või ühtset turgu mingil viisil õhnestada. Lisaks sellele juhvivad komitee liikmed tähelepanu oma murele, et subsidiaarsuse kaudu ei tohi toimuda ÜPP taasriigistamist üheski liikmesriigis.

4.2. Subsidiaarsust tuleks kohaldada ainult liikmesriikide kavade puhul, mis on välja töötatud ÜPP prioriteetsete eesmärkide täitmiseks, säilitades ÜPP kahe samba mudeli. Komitee toetab algatust arendada rändajate päritolupiirkondade põllumajandust. Tööstandardeid tuleb järgida kõikide töötajate, sh hooajaliste töötajate puhul.

4.3. Komisjoni roll riiklike rakenduskavade heakskiitmisel, kontrollimisel ja – mittetäitmise korral – vajadusel karistuste määramisel on väga oluline, tagamaks, et ÜPP jääks ühiseks poliitikaks.

4.4. Positiivse subsidiaarsuse põhielement peaks olema anda liikmesriikidele võimalus kujundada esimese ja teise samba maksetes sellised skeemid ja toimingud, mis sobituvad kõige paremini konkreetse riigi põllumajandusliku tootmise liikide, struktuuri ja seal valitsevate tingimustega, tagades samas paremate tulemuste saavutamise kliimamuutuste ja keskkonna küsimustes.

4.5. Samuti peaks subsidiaarsus looma paindlikkuse, mis võimaldab liikmesriikidel võtta kasutusele nõuetele vastavuse tagamise viisi, tingimused ja eeskirjad, mis sobituvad kõige paremini oludega konkreetsetes liikmesriigis ja mis toovad omakorda kaasa tõelise ja märkimisväärse lihtsustamise põllumajandusettevõtjate tasandil, säilitades nõuetekohased kontrollid.

5. Uus rakendusmudel

5.1. ÜPP teatistes on esitatud uue rakendamismudeli ettepanek, mille kohaselt saavad liikmesriigid subsidiaarsuse abil teha valiku mõlema samba kohustuslikest ja vabatahtlikest meetmetest, et täita ELi tasandil määratletud keskkonna- ja kliimaeesmärgid. Ettepaneku kohaselt peavad liikmesriigid strateegiakavades määratlema mõõdetavad eesmärgid, et kindlustada tulemuste saavutamine. Lisaks sellele soovitatakse teatistes, et põllumajandustootjatele otsetoetuste maksmise tingimuseks seataks keskkonna- ja kliimamuutustega seotud eesmärgid järgivate tavade rakendamine (või nende säilitamine, kui nad on juba olemas). Samuti soovitatakse premeerida põllumajandustootjaid ambitsioonikama vabatahtliku tegevuse eest. See nõuab tugevaid rahalisi stiimuleid.

5.2. Komitee on veendunud, et mõõdetavaid eesmärke, tulemusi ning tulemusnäitajaid keskkonna ja kliimamuutuste valdkonnas tuleb peaaegselt kohaldada liikmesriikide tasandil.

5.3. Põllumajandusettevõtjate tasandil võiks uus rakendusmudel hõlmata lihtsat kava, kuhu kuuluksid keskkonna- ja kliimamuutuste meetmete peamised aspektid, sealhulgas mullastiku, vee ja õhu kaitse ning elurikkuse ja maastikuelementide säilitamine ja toitainete haldamise kava.

5.4. Teises sambas makstakse täiendavaid toetusi olukordades, kus kehtivad vabatahtlikud rangemad tingimused seoses keskkonna, sotsiaalkaitse, tööõiguse ja kliimamuutustega.

5.5. Komitee on seisukohal, et on väga oluline, et uus rakendusmudel oleks kooskõlas lihtsustamise eesmärkidega ning et seda oleks põllumajandusettevõtjate tasandil lihtne mõista ja rakendada.

5.6. Uue mudeli rakendamine ei tohiks põllumajandusettevõtjate tasandil kaasa tuua mingeid lisakulusid nõustamisteenuste või nõuetele vastavusse viimise kulude näol, mis vähendaksid otsetoetuste summat. Kõik kulutused, mis tehakse põllumajandusettevõtjate tasandil karmimatele keskkonna- ja kliimakaitsemeetmetele vastamise tagamiseks, peavad kajastuma suuremates maksetes ja eraldatud eelarvevahendites liikmesriikide tasandil.

5.7. Komitee tunneb heameelt komisjoni ettepanekute üle rakendada aruka põllumajanduse ideed, mis aitab kaasa põllumajandusettevõtjate sissetuleku suurendamisele, tuues samal ajal keskkonnaalast kasu. See hõlmaks teadmussirde ja tehnoloogia kasutamist eesmärgiga suurendada tõhusust vee, energia, väetiste ja muude tootmissisendite, näiteks pestitsiidide kasutamisel⁽⁶⁾, samuti ökoloogiliste tootmismeetodite, nagu keskkonnahoidlik maakasutus, mahepõllumajandus ja agroökoloogia, edendamist.

6. Lihtsustamine

6.1. Komitee toetab kindlalt ÜPP märkimisväärset lihtsustamist ja lihtsustamisega seoses võetud poliitiliste kohustuste täitmist, et tuua reaalselt kasu, mille hulka kuulub põllumajandustootjate bürokraatiakoormuse vähendamine. Lihtsustamist on lubatud paljudes eelmiste ÜPP reformide käigus, kuid väheste tulemustega või üldse tulemusteta.

6.2. On äärmiselt oluline, et seadusandlikud ettepanekud hõlmaksid ÜPP kõige bürokraatlikumate elementide reaalselt lihtsustamist, eriti mis puudutab kohapealseid kontrolle pindalapõhiste toetusmeetmete toetusetaotluste puhul ja väga ulatuslikke ja keerukaid nõuetele vastavuse nõudeid tulenevalt kohustuslikest majandamisnõuetest ning maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõuetest, mida põllumajandustootjad peavad järgima. Samal ajal on oluline, et seataks sisse tulemuslik ja tõhus riskipõhine kontrollisüsteem, mis on igal juhul seotud põllumajandustootjate eelneva nõustamis- ja stiimulisüsteemiga.

6.3. Kuigi koondmäärus sisaldas vähesel määral oodatud lihtsustamist, on lihtsustamise eesmärgi täitmiseks vajalik läbi viia veel muutusi.

6.4. Komitee teeb ettepaneku lihtsustamise läbiviimiseks uue rakendusmudeli, subsidiaarsuse ja uute tehnoloogiate parema kasutamise abil järgmistes valdkondades, kasutades paremini ära Teadusuuringute Ühiskeskuse ressursse ja tööriistu.

— Põllumajandusettevõtjate tasandi kontrollisüsteemi täielik läbivaatamine ja ümberkorraldamine on vajalik selleks, et muuta see tõhusamaks ja vähem bürokraatlikuks, võttes aluseks aastasuse põhimõtte (ilma tagasiulatuvate kontrollideta) ja keskendudes trahvide ja sanktsioonide asemel suunistele ja korregerimisele;

⁽⁶⁾ EMSK arvamus „Ühise põllumajanduspoliitika võimalik ümberkujundamine“ (ELT C 288, 31.8.2017, lk 10).

- Uue tehnoloogia tõhusam kasutamine, satelliidi-järelvalve ja kaugseire saaksid osaliselt asendada nõuetele vastavuse kohapealseid kontrolle.
- Praegusi kohustuslike majandamisnõudeid ja maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi nõudeid tuleks optimeerida, seadmata ohtu kontrolle või standardeid.
- Lubatud kõrvalekaldeid tuleks suurendada, et võtta arvesse reaalse põllumajandustegevuste eripära, kusjuures teatud juhtudel võib tegemist olla ühe inimesega üksusega, ning tuleks võimaldada mõistlik aeg mittevastavuste kaotamiseks ja korrigeerimiseks.
- Toetuste maksmine ei tohiks kontrollide tõttu viibida ning tuleks kohaldada poliitikat, mille kohaselt rakendatakse kõiki rahastamiskõlbulikkuse ning nõuetele vastavuse tingimuste ja kohustuslike majandamisnõuetega seotud karistusi järgmisel aastal⁽⁷⁾.

6.5. Subsidiaarsus annab liikmesriikidele võimaluse kohaldada põllumajandusettevõtjate tasandil vastavalt konkreetsetele oludele suuremal määral lihtsustamist, jätkates samal ajal avalike hüvede pakkumist.

7. Otsetoetused, maaelu areng ja ühine põllumajanduse turukorraldus

7.1. ELi kontrollikoja hiljutises aruandes juhiti tähelepanu sellele, et põhitoetuskava põllumajandustootjatele toimib korrektselt, kuid selle mõju lihtsustamisele, eesmärkide seadmisele ja toetustasemetete ühtlustamisele on piiratud. Lisaks märgib kontrollikoda, et põhitoetuskava on oluline sissetulekuallikas paljudele põllumajandusettevõtjatele, kuid hõlmab endas olemuslike piiranguid. Selles ei võeta arvesse turutingimusi, põllumajandusmaa kasutamist ega põllumajandusettevõtte konkreetset olukorda ning see ei põhine põllumajandustootjate sissetulekute üldise olukorra analüüsil.

7.2. Otsetoetused on ÜPP kõige olulisem vahend⁽⁸⁾ ja äärmiselt oluline Euroopa põllumajandusele, kuna nad toetavad põllumajandusettevõtjate sissetulekuid, säilitades ja kaitstes ELi põllumajandusmudelit ning toetades kõige kõrgemaid toidu- ja keskkonnastandardeid, kuna põllumajandustootjatel ei ole sageli võimalik saada tootmisest ja oma toodete müügist turul piisavat sissetulekut. Otsetoetused on moodustanud keskmiselt 46 % ligikaudu seitsme miljoni põllumajandustootja sissetulekust, kelle kasutuses on 90 % ELi põllumajandusmaast⁽⁹⁾. Osades valdkondades ja piirkondades on otsetoetused veelgi olulisemad, olles põllumajanduse püsijäämise jaoks otsustava tähtsusega.

7.3. Komitee peab seda arengut kahetsusväärseks, kuna see suurendab veelgi põllumajanduse sõltuvust eelarvaruteludest. Komitee leiab, et ÜPP peab esmajoonel hoolitsema selle eest, et stabiilsed turud (ja õiglased kaubanduskokkulepped) tagavad õiglase sissetuleku kestlikult toodetud toodete müügist. Samal ajal tunnustab komitee asjaolu, et poliitikakujundajad tahavad arendada avalike hüvede pakkumiseks välja turu, millel on positiivne mõju sissetulekule.

7.4. Nagu nähtub ka Euroopa Komisjoni teatisest, muudab see vajalikuks muudatused otsetoetuste suunamisel. Komitee tervitab asjaolu, et komisjon tegeleb küsimusega, kas praegust vahendite jaotust on võimalik sellisel kujul säilitada. Igasuguse muutmisega tuleb aga säilitada üks praeguse poliitika põhimõtteid: kaitsta hästtöötavat siseturgu, mille ÜPP on aastate jooksul loonud.

7.5. Komitee on mures, kuna puudub toetus põllumajandustootjatele, kes saavad otsetoetusi vähe või üldse mitte, näiteks puu- ja köögiviljakasvatavad väikestel pindadel või karjakasvatavad liikmesriikides, milles tootmisega seotud toetused nende teenuste eest ei ole kättesaadavad.

7.6. Komitee avaldab toetust ÜPP kahe samba mudeli säilimisele, mille puhul kuuluvad esimese samba alla otsetoetused ja turumeetmed põllumajandusettevõtjate sissetulekute toetamiseks ja teise samba alla põllumajanduse ja maapiirkondade majanduslikele, keskkonnaalastele, tööga seotud ja sotsiaalsetele aspektidele suunatud meetmed vastavalt Corki deklaratsiooni versioonile 2.0⁽¹⁰⁾

⁽⁷⁾ EMSK arvamus „Ühise põllumajanduspoliitika võimalik ümberkujuundamine“ (ELT C 288, 31.8.2017, lk 10, punkt 4.24).

⁽⁸⁾ „Põllumajandustootjad vajavad otsetoetusi“. ÜPP lihtsustamise ja ajakohastamise teemalise avaliku konsultatsiooni tulemuste kokkuvõte (ECORYS) – tabel 6.1, lk 95.

⁽⁹⁾ „Toidutootmise ja põllumajanduse tulevik“, COM(2017) 713 final.

⁽¹⁰⁾ EMSK arvamus „Teisest Corki deklaratsioonist konkreetsete meetmeteni“ (ELT C 345, 13.10.2017, lk 37).

7.7. Komitee toetab ettepanekuid, et mõlemad ÜPP sambad peaksid sisaldama ambitsioonikamaid eesmäärke ja asetama rohkem rõhku keskkonnakaitsele ja kliimameetmetele, et ÜPP oleks keskkonnahoidlikum seal, kus praegused poliitikameetmed on osutunud liiga bürookraatlikuks ja need tuleb muuta tõhusamaks.

7.8. Otsetoetusi tuleb maksta ainult aktiivsetele põllumajandustootjatele, tuginedes selgetele objektiivsetele kriteeriumitele ja piirkondlikele tavadele, mille keskmes on põllumajanduslik tegevus ja avalike hüvede pakkumine. Otsetoetused ei peaks olema kättesaadavad neile, kes maad vaid omavad ega tegele aktiivselt põllumajandusliku tootmisega ega paku avalikke hüvesid.

7.9. Vajaduse korral peab liikmesriikidel olema võimalus suurendada tootmiskohustusega seotud toetuste taset, et olulisel määral toetada haavatavaid valdkondi ja piirkondi, põhjustamata turumoonutusi. See aitab kaitsta elurikkust, rohumaaviljelust ja teisi väheneva osakaaluga valdkondi ning ennetada maa kasutamata jätmist iseäranis äärepoolseimates maapiirkondades, kus ei ole võimalik juurutada teisi põllumajandustootmise vorme või neile üle minna. Lisaks sellele peaksid liikmesriikidel olema paindlikumad võimalused teise samba maksete muutmiseks, et parandada olukorda haavatavates valdkondades ja mahajäänud piirkondades, kus tootmiskohustusega seotud toetused ei pruugi olla sobiv lahendus.

7.10. Komitee usub, et peretalud vajavad paremini suunatud toetusi. Väiketalude majandusliku jätkusuutlikkuse parandamiseks tuleks kasutada kõige asjakohasemaid vabatahtlikke meetmeid ÜPP esimeses ja teises sambas. Toetuste võimalik ümberjaotamine taotlejate vahel ei tohi viia maa ja maa rendi hindade tõusuni ning aktiivsete põllumajandustootjate sissetulekute ja elujõu vähenemiseni.

7.11. Kõik liikmesriigid võtavad vastu oma strateegilise kava ja võtavad meetmeid põllumajandustootjatele toetuste maksmiseks vastavalt sellele. Põllumajandustootjate esimese samba otsetoetustele tuleks seada õiglane ja mõistlik ülemmäär. Seda peaks olema võimalik kohandada ja arvesse tuleks võtta ka partnerlusi, ühistuid, ettevõtteid ja kindlustust vajavate töötajate arvu. Ülemmäärade ei tuleks kohaldada, kui tegemist on vabatahtlike keskkonnameetmetega, ja neile, kes pakuvad avalikke hüvesid. Ülemmäärade kohaldamise kaudu tekkivaid vahendeid võib kasutada ümberjaotatavateks toetusteks. Liikmesriigid võivad arvesse võtta tööhõivet, loomakasvatuse toodangut ja tundlikke sektoreid.

7.12. Põhitoetuste mudeli kohta tehakse ettepanek, et riikidel, kus on vastu võetud teistsugune mudel kui kindlasummalise põhitoetuse süsteem, nagu näiteks hübriidmudel või lähendamismudel, lubatakse see mudel kasutusse jätta ka pärast 2020. aastat, kuna see sobib nende riikide oludes paremini⁽¹¹⁾. Liikmesriikidel, kus on ühtsed pindalatoetused, peaks olema võimalus toetusõiguste süsteemi ärakaotamiseks. Kindlasummalised hektaritoetused võivad mõnedel juhtudel olla kasulikumad põllukultuuride tootjatele kui töömahukates sektorites, nagu karjakasvatus ning puuvilja- ja köögiviljakasvatus.

7.13. Komitee on kindlalt seisukohal, et kui eesmärk on säilitada ÜPP ELi tugeva ühise poliitika, siis ei tohi esimeses sambas toimuda kaasrahastamist. Komitee leiab, et liikmesriikidel ei tohiks enam lubada vahendite ülekandmist teisest sambast esimesse sambasse. Ta kutsub kõiki liikmesriike üles teise samba kaasrahastamisele mõistlikus ulatuses.

7.14. Jätkata tuleb ELi eri liikmesriikide põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste tasemete lähendamisega, võttes arvesse erinevaid tingimusi, et selle kaudu tagada võrdsed konkurentsitingimused kõikide liikmesriikide põllumajandustootjatele ja maapiirkondade tasakaalustatud areng kogu Euroopa Liidus⁽¹²⁾.

7.15. Tugev maaelu arengu poliitika suurema manööverdamisruumiga ÜPP teise samba raames on oluline maapiirkondade, sh haavatavamate piirkondade põllumajanduslike, majanduslike, keskkonnavalaste ja sotsiaalsete vajaduste toetamiseks kooskõlas Corki deklaratsiooni versiooniga 2.0. Meetmed tuleks suunata rahvastikukao vastu võitlemisele koos teiste struktuuripoliitika meetmetega. Komitee rõhutab samuti põllumajanduse ja metsanduse vahelist tihedat seost maapiirkondades.

⁽¹¹⁾ EMSK arvamus „Ühise põllumajanduspoliitika võimalik ümberkujundamine“ (ELT C 288, 31.8.2017).

⁽¹²⁾ EMSK arvamus „Ühise põllumajanduspoliitika võimalik ümberkujundamine“ (ELT C 288, 31.8.2017, lk 10, punkt 1.12).

7.16. Looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega alade toetamine on üks erilise tähtsusega meetmetest põllumajandusest ja metsamajandusest sõltuvate ökosüsteemide taastamiseks, kaitsmiseks ja parandamiseks⁽¹³⁾. Looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega aladel tegutsevate põllumajandustootjate toetamine on keskse tähtsusega põllumajandusliku tegevuse säilitamiseks nendel aladel, hoides ära maa kasutamata jätmise ja lõppkokkuvõttes ka maapiirkondade rahvastikukao. Liikmesriikidele tuleb eraldada looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega alade toetuseks piisavalt rahalisi vahendeid Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD).

7.17. Komitee toetab jätkuvalt toetuse suurendamist looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega aladele. Toetused peaksid olema erinevad, sõltuvalt ebasoodsate tingimuste ulatusest, mis peaks põhinema looduslikust või muust eripärast tingitud piirangutega alade määramise olemasolevatel biofüüsikalistel kriteeriumitel.

7.18. Komitee teeb ettepaneku parandada ja tugevdada praegu kehtivat ühist põllumajanduse turukorraldust, et luua tõhus turvavõrk ja kindlustada turu toetamine, iseäranis kriiside või keeruliste aegade puhuks, nagu Venemaa impordikeeld või Brexit, et kaitsta esmatootjaid, tötlejaid, tarbijaid, turge ja töökohti. Komitee leiab, et komisjoni ettepanekutes tuleks palju enam keskenduda turgudele ja kaubandusele ning need peaksid sisaldama sisulisi ja konkreetseid meetmeid.

7.19. ÜPP peab tugevdama põllumajandustootjate positsiooni, et nad ei oleks tarneahela nõrgim lüli⁽¹⁴⁾. Komitee tunnustab komisjoni algatust kavandada seadusandlikud meetmed võitluseks ebaausate kaubandustavade vastu. Need meetmed tuleb võtta kasutusele niipea kui võimalik, et toetus ELi eelarvest ei läheks põllumajanduse jaoks kaduma, vaid looks hoopis väärtust ja aitaks põllumajandustootjatel oma tooteid õiglase hinnaga turule viia. Lisaks soovib komitee ellu viia põllumajandusturgude töökonna ettepanekud.

7.20. ÜPP keskmises peab olema hästi toimiv ELi ühtne turg. Hiljutised taasriigistamise suundumused ühtsel turul on väga murettekitavad ja toovad kaasa suuremad hinna- ja turuerinevused. Lisaks on väga oluline võtta kasutusele – kus seda veel pole tehtud – eeskirjad põllumajandustoodete ja toiduainete päritolu kohustuslikuks märgistamiseks, mis on vajalik pettuste ärahoidmiseks ja tarbijatele teadliku valiku võimaldamiseks. Eeskirjad tuleb koostada nii, et need ei kahjustaks ega piiraks kaupade vaba liikumist ELi ühtsel turul⁽¹⁵⁾. Kõlvalu konkurents, mis tuleneb tööstandardite eiramisest (lepingud, sotsiaalkaitse, tööohutus ja tööturvisehoid) ohustab märkimisväärselt ühtset turgu.

7.21. Poliitiline ebakindlus, kliimamuutused ja teised tegurid tingivad selle, et põllumajandustootjad peavad üha sagedamini võitlema ilmast põhjustatud loodusõnnetuste ja hindade suure kõikumisega turgudel. Kõikuvad toormehinnad võivad põllumajandustootjate sissetulekut tõsiselt mõjutada. Komitee kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma kasutusele vahendeid, mis aitaksid põllumajandustootjatel riskidega edukalt toime tulla ja tagada endale stabiilse sissetuleku. Praegune kriisireservi mehhanism tuleks läbi vaadata, et koondada rahalisi vahendeid, mis võimaldaksid tõhusat reageerimist kriisiolukordadele. Komitee on veendunud, et tugevad otsetoetused on parim viis põllumajandustootjate sissetulekute tagamiseks.

8. Noored põllumajandustootjad, põlvkondade vahetus, uued põllumajandustootjad ja naised põllumajanduses

8.1. Noorte põllumajandustootjate arv väheneb pidevalt, nagu ka põllumajandustootjate arv tervikuna. Põllumajandustootjate arvu järsk vähenemine 14,5 miljonilt tootjalt 10,7 miljonile tootjale⁽¹⁶⁾ eelmisel eelarveperioodil hõlmab siiski kõiki vanuserühmi⁽¹⁷⁾. Hoolimata samadest toetusvõimalustest ÜPP raames erineb noorte põllumajandustootjate arv ja nende osakaal liikmesriigiti olulisel määral⁽¹⁸⁾. 2016. aastal oli vaid 31,8 % ELi põllumajandustootjatest alla 40 aasta vanad, samas kui nende osakaal kogu tööealisest elanikkonnast moodustas 42,4 %⁽¹⁹⁾.

⁽¹³⁾ Määruse (EL) nr 1305/2013 VI lisa.

⁽¹⁴⁾ EMSK arvamus „Pärast 2020. aastat ühist põllumajanduspoliitikat mõjutavad põhitegurid“ (ELT C 75, 10.3.2017, lk 21).

⁽¹⁵⁾ EMSK arvamus „Ühise põllumajanduspoliitika võimalik ümberkujundamine“ (ELT C 288, 31.8.2017, lk 10).

⁽¹⁶⁾ 10 miljonit 28-liikmelises ELis 2015. aastal (Eurostat 2017).

⁽¹⁷⁾ 27-liikmelise ELi põllumajandustootjate arv: 14,5 miljonit (2005), 10,7 miljonit (2013).

⁽¹⁸⁾ Suurim langus toimus ajavahemikus 2007–2013 Poolas, Saksamaal ja Itaalias, samal ajal kui põllumajandustootjate hulk kasvas Rumeenias ja Sloveenias (Eurostat).

⁽¹⁹⁾ 2016. aasta tööjõu-uuring.

8.2. Komitee teeb ettepaneku edendada ÜPP raames noorte põllumajandustootjate ja põlvkondade vahetuse toetamist. Lisaks sellele tuleks võimaldada liikmesriikidele piisav paindlikkus, et pakkuda noortele põllumajandustootjatele ja noortele põllumajandustöötajatele stabiilse sissetuleku meetmeid, maksusoodustusi või luua muid stiimulisüsteeme. Liikmesriigid peaksid samuti võtma meetmeid, et leida uusi põllumajandustootjaid (üle 40-aastaseid), võttes arvesse maapiirkondade tööalase liikuvuse suurenemist, nii nagu see suureneb linnades.

8.3. Komitee teeb ettepaneku, et noor põllumajandustootja tuleks määratleda alla 40-aastase isikuna, kellel on vajalik kvalifikatsioon ja kes vastab aktiivse põllumajandustootja kriteeriumitele.

8.4. Noored põllumajandustootjad peavad võtma suuri riske, kandma suuri kulusid ja arvestama ebakindla sissetulekuga oma ettevõtetest. Komitee esitab järgmised konkreetsed ettepanekud noorte põllumajandustootjate ja põlvkondade vahetuse toetamiseks:

- sissetulekute suurendamine ja investeeringute toetus suuremate esimese ja teise samba maksete kaudu noortele kvalifitseeritud põllumajandustootjatele;
- noortele põllumajandustootjatele esimesest sambast makstava 25-protsendilise lisatoetuse suurendamine;
- teise samba pensionile jäämise kava kasutuselevõtmine põllumajandustootjatele, kes soovivad tegevust lõpetada ja anda oma ettevõtte üle noortele kvalifitseeritud põllumajandustootjatele, sh ka maaomandi ülemineku kava;
- teise samba raames noorte põllumajandustootjate põllumajandusliku majapidamise sisseadmise kava ja teiste sihtotstarbeliste meetmete kasutuselevõtmine, et aidata neil tegevust alustada;
- noortele põllumajandustootjatele, kes loovad väikse põllumajandusettevõtte, et toota kohaliku turu jaoks, järk-järgulise käivitamise võimaldamiseks lisasissetuleku pakkumine igakuise makse kujul viie aasta jooksul;
- rahastamisvahendite väljatöötamine, et võimaldada toetust soodsa stardikapitali või laenude pakkumise näol;
- noortele põllumajandustootjatele kohandatud innovatsiooni- ja teadmussiirdetoetus.

8.5. Põllumajandusvaldkonnas töötab Euroopa Liidus 35,1 % naisi, st vähem kui naiste üldine osakaal tööjõus, mis on 45,9 %. Samuti erineb põllumajandusvaldkonnas töötavate naiste osakaal oluliselt liikmesriigiti. Siiski on naiste roll tööjõus väga oluline. Seepärast on tähtis, et ÜPP hõlmaks meetmeid naiste ulatuslikumaks kaasamiseks põllumajandusse ja nende tõhusamaks motiveerimiseks.

9. Suure keskkonnaalase lisaväärtuse aspektid

9.1. Komitee tunneb heameelt suure tähelepanu üle, mida ÜPP-teemalises teatises osutatakse keskkonnale ja kliimamuutustele, eelkõige seoses mullastiku, vee, õhu ja elurikkuse kaitse ja kestlikkusega põllumajandusettevõtjate tasandil.

9.2. Lisaks tootvale funktsioonile on püsirohumaadel, mis moodustavad enam kui 20 % kogu ELi pindalast, ka palju teisi ülesandeid. Elurikkuse põhilise allikana põllumajanduslikes piirkondades toovad nad ilmselt keskkonnaalast kasu, iseäranis seoses CO₂ sidumise ja ökoloogilise stabiilsusega.

9.3. Nimetatud põhjusel ja selleks, et suurendada rohumaade kogupindala ELis, soovib komitee võimaldada ÜPP raames liikmesriikidel a) rakendada suuremaid otsetoetusi aktiivsetele põllumajandustootjatele püsirohumaade eest uue kõrgema rohumaade toetuse kaudu ja b) toetada karjakasvatustoodete turustamise algatusi. Kõrgema toetuse maksmise eeldusena peab taotlejal olema täidetud minimaalse loomkoormuse ja karjatamisperioodi nõue. Komitee juhib siiski tähelepanu ka probleemidele püsirohumaade toetuskõlblikkuse kindlakstegemisel põldude identifitseerimise süsteemis⁽²⁰⁾, mis on tingitud puudulikust järelevalvest või ebapiisavatest lähteandmetest, mis viivad toetuse maksmiseni abikõlbmatute alade eest.

⁽²⁰⁾ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 25/2016.

9.4. Komitee juhhib tähelepanu ka pikaajalistele puudujääkidele rohumaade kirjeldamise terminoloogias. Komitee teeb ettepaneku kasutada ühtset mõistet „püsirohumaad“, millega kaotataks eelnevatest perioodidest pärit terminoloogilised erisused⁽²¹⁾. Samuti tuleks määruses paremini määratleda ja arvesse võtta mitte-rohttaimedega karjamaad loomakasvatuses, millel on tähtis roll paljudes ELi osades, kuna neil on oluline osa keskkonna kaitsmisel.

9.5. Maa on põllumajanduses ja ka teistes valdkondades piirav tegur. Euroopa Liidus rakendatakse maa kaitsmiseks mitmesuguseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke meetmeid. Euroopa ühine raamistik tagaks aga põllumajandusmaa ja mullastiku säästva kasutamise ja selle kaitse⁽²²⁾. Mullastiku tervise ja viljakuse kaitsmine peaks olema üks ELi tasandi eesmärke uue ÜPP rakendusmudeli raames. Komitee toetab ELi valgustrateegia väljatöötamist ja rakendamist, et suurendada omavarustatust proteiinsöödaga.

10. Kaubandus ja rahvusvahelised küsimused

10.1. Euroopa on maailma suurim põllumajandustoodete eksportija ja Euroopa põllumajanduse edu põhineb märkimisväärses ulatuses kaubavahetusel kolmandate riikidega. Tuleks kasutada tulevaste õiglaste ja vastastikku kasulike vabakaubanduslepingute potentsiaali, et tagada jätkuv panus töökohtade loomisse ja põllumajandustootjate sissetulekusse.

10.2. Komitee on seisukohal, et ÜPP ning ELi järgitava kaubanduspoliitika vahel peaks olema palju sidusam strateegia. ÜPP liigub positiivses suunas, toetades pereettevõtteid ja teisi ELi põllumajandusettevõtete struktuure, samuti kõrgemaid standardeid sellistes olulistest valdkondades nagu toiduohutus, keskkond ja töötingimused. Kaubanduslääbirääkimistel, näiteks Mercosuriga, nõustub EL siiski toiduainete impordiga, mis ei vasta ELi toiduohutuse standarditele, mis on toodetud leebemate keskkonnastandarditega ja täiesti vastuvõetamatute töötingimustega.

10.3. Kõigis ELi kaubanduslepingutes tuleb järgida toiduainetega varustamise sõltumatuse ning ühenduse eelistamise põhimõtet, hõlmates ELi toitu ELi kodanikele ja ühtseid väliseid tollitariife. Süsinikdioksiidi lekke ja töökohtade kadumise ennetamiseks on vaja säilitada kõrgeimad võimalikud standardid sanitaar- ja fütosanitaartingimustes ning keskkonna- ja töötingimustes ning neid kaitsta.

10.4. Hiljutiste positiivse kaubanduse näidete hulka kuulub ELi ja Jaapani leping, milles säilitati ELi standarditega võrdsed tingimused ja mis ei too kaasa olulist süsinikdioksiidi leket ega töökohtade kadumist. Vastupidiselt sellele kaasneks kavandatava ELi ja Mercosuri riikide lepinguga Amazonase vihmametsade jätkuva hävitamise tõttu märkimisväärne süsinikdioksiidi leke, suurem kasvuhoonegaaside heide ja töökohtade kadumine. Brasiilia veisekasvatuse tekitatud kasvuhoonegaaside heide on hinnanguliselt 80 kg CO₂ ekvivalenti kilogrammi kohta võrreldes ELi tootmise käigus eralduva 19 kg CO₂ ekvivalendiga kilogrammi kohta. Majanduspartnerluslepingutes arengumaadega tuleks silmas pidada mõjusid tööhõivele ja sotsiaalsetele standarditele sihtriikides.

11. Toit ja tervis

11.1. Euroopa Liidu põllumajandustootjad ja ühine põllumajanduspoliitika tagavad selle, et Euroopa Liidu kodanikele on kindlustatud piisav kogus⁽²³⁾ kvaliteetset toitu, mis on taskukohane, ohutu ja toodetud vastavalt keskkonnastandarditele. ÜPP on põllumajandust võimaldav mehhanism, mis on omakorda alus ELi toiduainetööstusele⁽²⁴⁾.

11.2. Komitee rõhutab vajadust kohandada ja ühtlustada olemasolevaid ELi poliitikavahendeid, et luua keskkondlikult, majanduslikult ja sotsiaal-kultuuriliselt jätkusuutlikud toidusüsteemid. Komitee kordab ka, et ümberkujundatud ÜPP peaks terviklikku toidupoliitikat täiendama, aga mitte seda asendada⁽²⁵⁾.

⁽²¹⁾ <http://www.consilium.europa.eu/media/32072/pe00056en17.pdf>;

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Permanent_grassland

⁽²²⁾ EMSK arvamus „Maa kasutamine toiduainete jätkusuutlikuks tootmiseks ning ökosüsteemi teenusteks“ (ELT C 81, 2.3.2018, lk 72).

⁽²³⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 39 lõike 1 punkt e.

⁽²⁴⁾ Teadusuuringute Ühis keskuse hinnang ELi loomakasvatuse sektori kasvuhoonegaaside heite osakaalule ELi koguheitest 2010. aastal.

⁽²⁵⁾ EMSK arvamus „Ühise põllumajanduspoliitika võimalik ümberkujundamine“ (ELT C 288, 31.8.2017, lk 10).

11.3. Tarbijakaitse osas kutsub komitee Euroopa Komisjoni üles tagama, et siseturul kehtivaid keskkonna ja põllumajandusloomade heaolu arvestavaid tootmistingimusi, fütosanitaarnõudeid ja sotsiaalseid standardeid järgitaks ka kolmandatest riikidest toimuva impordi puhul.

Brüssel, 24. mai 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER

I LISA

Sektsiooni arvamuse järgmise punkti kohta esitatud kompromisettepaneku vastu oli hääletusel enam kui veerand antud häältest:

Punkt 7.11

Aktiivsete põllumajandustootjate esimese samba otsetoetustele tuleks seada õiglane ja mõistlik ülemmäär (nt võrreldav oskustöölise sissetulekuga). Seda peaks olema võimalik kohandada ja arvesse tuleks võtta ka partnerlusi, ühistuid, ettevõtteid ja sotsiaalkindlustust vajavate töötajate arvu. Ülemmäära ei tuleks kohaldada, kui tegemist on vabatahtlike keskkonnametmetega, ja neile, kes pakuvad avalikke hüvesid. Ülemmäärade kohaldamise kaudu tekkivaid vahendeid võib kasutada ümberjaotatavateks toetusteks.

Hääletus

Poolt: 92

Vastu: 85

Erapooleteid: 30

II LISA

Lükati tagasi järgmine kompromissmuudatusettepanek, mis kogus hääletusel enam kui veerandi antud häältest:

Punkt 7.13

Komitee on kindlalt seisukohal, et kui eesmärk on säilitada ÜPP ELi tugeva ühise poliitikana, siis ei tohi esimeses sambas toimuda kaasrahastamist. Nii tugev esimene sammas kui ka teine sammas on uue ümberkujundatud ÜPP jaoks väga olulised, sest kõik liikmesriigid, sh looduslikust eripärasest tingitud piirangutega alad vajavad paindlikke maaelu arengu programme, milles keskendutakse haavatavatele piirkondadele ja sektoritele. Komitee leiab, et liikmesriikidel ei tohiks enam lubada vahendite ülekandmist teisest sambast esimesse sambahasse. Ta kutsub kõiki liikmesriike üles teise samba kaasrahastamisele mõistlikus ulatuses – koos miinimum- ja maksimummääraga.

Hääletus

Poolt: 73

Vastu: 98

Erapooletuid: 37
